

Η Κύπρος αποκτά τα δικά της «Βραβεία Νόμπελ»

> Το νεοϊδρυθέν «Ίδρυμα Τάκη και Λούκη Νέμιτσα» θα επιβραβεύει Κύπριους δημιουργούς σε πέντε τομείς

Της Κίκας Κασινίδου

Πριν από αρκετά χρόνια, όταν ξεκινούσε τα πρώτα επαγγελματικά του βήματα, είχε την πρωτοποριακή για την εποχή του ιδέα, να κατασκευάσει τις πρώτες τουρμπίνες και να επιχειρήσει τις πρώτες εξαγωγές μηχανημάτων στο εξωτερικό. Κάποιοι από τους φίλους στους οποίους εκμυστηρευόταν τα επαγγελματικά του σχέδια, προσπάθησε να τον ειρωνευτεί. «Τι νομίζεις», του είπε, «ότι τα μηχανήματα είναι πατάτες ή πορτοκάλια για να τα εξάγεις»; Στο πείσμα όλων αυτών ο Τάκης Νέμιτσας έκανε το όνειρο που για κάποιους έμοιαζε άπιαστο, πραγματικότητα. Κατασκεύασε τις πρώτες τουρμπίνες και εξήγαγε τα πρώτα μηχανήματα, ανοίγοντας τον δρόμο και σε άλλους. Σήμερα, ετοιμάζεται να κάνει ακόμα ένα πρωτοποριακό βήμα για τα κυπριακά δεδομένα. Τον Σεπτέμβριο του 2009 δημιούργησε μαζί με τη σύζυγό του το κοινωφελές Ίδρυμα Τάκης και Λούκη Νέμιτσα (Takis & Louki Nemitsas Foundation) με σκοπό να βραβεύει ή μάλλον να επιβραβεύει Κύπριους που διαπρέπουν στον τόπο τους ή στο εξωτερικό σε πέντε τομείς: την ιατρική, και μηχανική επιστήμη, το περιβάλλον, τις τέχνες και την εξεύρεση αντισεισμικών μεθόδων και εφαρμογών.

Συναντήσαμε το ζεύγος Νέμιτσα στη Λεμεσό. Με φόντο τη θάλασσα και την υπέροχη θέα που απλωνόταν κάτω από το σπίτι τους, μιλήσαμε για το Ίδρυμα, για το πώς ξεκίνησε η ιδέα, για τις ατέλειωτες ώρες που αφιερώνουν, ώστε να ακολουθήσουν όλα

την πορεία που πρέπει, αλλά και για την προσημονία της πρώτης βράβευσης που έχει προγραμματισθεί για τις 25 Νοεμβρίου 2010. Επιγραμματικά, οι σκοποί του ιδρύματος είναι να παρέχει βραβεία σε Κύπριους επιστήμονες και δημιουργούς που βρίσκονται στη ζωή και κατοικούν είτε στην Κύπρο είτε στο εξωτερικό, οι οποίοι επινοούν εφευρέσεις και ανακαλύψεις ή παρουσιάζουν δημιουργίες στην κλασική μουσική και τις τέχνες που αποφέρουν μεγάλο όφελος στην Κύπρο και κατ' επέκταση σε ολόκληρο τον κόσμο ή που αναγνωρίζονται παγκοσμίως ως επιτεύγματα για βράβευση.

«Θέλαμε να κάνουμε κάτι που έλειπε από την Κύπρο και επειδή η επαγγελματική μου δουλειά ήταν η δημιουργία, η κατασκευή μηχανημάτων, η πρωτοπόρα ευρεσιτεχνία, σκέφτηκα ότι έπρεπε να κάναμε κάτι διαφορετικό από αυτό που υπάρχει ήδη στην Κύπρο», είπε ξεκινώντας την κουβέντα μας ο κ. Νέμιτσας για το πώς δημιουργήθηκε η όλη ιδέα. «Ως επιχειρηση, κάναμε τις πρώτες τουρμπίνες στην Κύπρο, τις πρώτες εξαγωγές στο εξωτερικό. Θυμάμαι, όταν ήμουν νεαρός και έλεγα στους φίλους μου, πως με ό,τι βρήκα από τον πατέρα μου, θα κάνω εργοστάσιο για να εξάγωμε μηχανήματα, ένας από αυτούς με ειρωνεύτηκε. Τι νομίζεις,

μου είπε, ότι είναι πατάτες ή πορτοκάλια τα μηχανήματα για να τα εξάγεις; Και όμως, το κάναμε και πετύχαμε και η Κύπρος έγινε μια καλή χώρα για την παραγωγή μηχανημάτων. Έγιναν και άλλα μικρότερα εργοστάσια κι αυτό ήταν ίσως η ρίζα, η ιδέα για την παρουσία του ιδρύματος με αυτή τη μορφή, τις εφευρέσεις».

Η μόρφωση και η απόκτηση γνώσεων είναι ένα μεγάλο προτέρημα για τον άνθρωπο και οι προσπάθειες κάποιων ανθρώπων που ανεβαίνουν στην ψηλότερη βαθμίδα, είναι καλό να επιβραβεύονται. Η δική του, ωστόσο, θεωρήσει που οδήγησε και στη δημιουργία του Ίδρύματος, ήταν η επιβράβευση του αποτελέσματος όλων αυτών των κόπων και των μόχθων μετά την απόκτηση αυτής της γνώσης. «Εμείς, θέλουμε να βραβεύουμε τους ανθρώπους που ξόδεψαν, κουράστηκαν, κέρδισαν υποτροφίες για να μπορέσουν να πετύχουν κάτι στη ζωή και μετά δεν φείσθηκαν ούτε των κόπων, ούτε των

Ποιοι θα βραβεύονται

Η επιλογή των πέντε τομέων βράβευσης, έγινε μεθοδικά και με μεγάλη προσοχή. «Η μηχανολογία, προέρχεται από τις δικές μου ρίζες και δραστηριότητες. Παρά την 15ετή μου πείρα στην πολιτική δεν είναι η ειδικότητά μου να βραβεύω πολιτικούς», λέει χαμογελώντας. «Δεύτερος τομέας είναι το περιβάλλον, διότι και οι δικοί μας στόχοι με τις αντλίες και τα άλλα μηχανήματα, έχουν στόχο να βοηθούν το περιβάλλον. Ο τρίτος που αφορά τους σεισμούς, δεν ξέρω αν θα έχουμε την ευκαιρία να το δίδουμε. Όμως, ζούμε σε μια σεισμογενή χώρα. Η Κύπρος έχει καλδίσει πολλές φορές από τους σεισμούς. Τελευταία μου εμπειρία όταν ήμουν παιδί και πήγα στο Στρουμπί στο μεγάλο σεισμό της Πάφου και είδα το χωριό να είναι μια μάζα από πέτρες. Η ιατρική, είναι ένας τομέας που ενδιαφέρει όλο τον κόσμο καθώς και η κλασική μουσική και οι τέχνες γενικότερα».

Το πρώτο βραβείο στις ιατρικές επιστήμες

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ και οι σκοποί του Ίδρύματος γνωστοποιήθηκαν με 2000 emails που έχουν αποσταλεί μέχρι σήμερα σε όλα τα επιστημονικά κέντρα της Κύπρου και του εξωτερικού, στις Ακαδημίες Επιστημών, στα Πανεπιστήμια και στα διεθνή κέντρα έρευνας όπου υπάρχουν και εργάζονται Κύπριοι. Η υποβολή των αιτήσεων λήγει στις 31 Μαΐου και οι πρώτες έχουν ήδη αρχίσει να καταφθάνουν. Το πρώτο βραβείο θα δοθεί στον τομέα των ιατρικών επιστημών, αλλά φαίνεται ότι θα υποχρεωθούν να το επαναλάβουν σε δύο χρόνια, όπως μας είπε ο κ. Νέμιτσας, «για να μπορέσουμε να ικανοποιήσουμε τους πολλούς άριστους επιστήμονες που έχει η Κύπρος στον τομέα αυτό».

Στόχος, πάντως, του Ίδρύματος είναι το βραβείο, ύψους 50.000 ευρώ να δίδεται κάθε χρόνο, αλλά αυτό είναι κάτι που θα αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο του Ίδρύματος. Για το φετινό, πρώτο βραβείο, η απονομή του οποίου έχει επισημοποιηθεί, ώστε να συμπέσει με τα 50χρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας, έχει καταρτισθεί η επιτροπή κριτών, μετά από πάρα πολλές διαβουλεύσεις, εισηγήσεις και επαφές όλων των μελών με Ακαδημίες και διακεκριμένους καθηγητές. Τα ονόματα των πέντε κρι-

τών που έχουν επιλεγεί δεν θα ανακοινωθούν για ευνότους λόγους. Το μόνο που αποκάλυψε ο κ. Νέμιτσας, είναι ότι ανάμεσά τους βρίσκεται και μία γυναίκα, οι δύο είναι από τις ΗΠΑ, οι δύο από τη Βρετανία και ένας από την Ελλάδα.

Η πρώτη σκέψη, βέβαια, ήταν το πρώτο βραβείο του Ίδρύματος να δοθεί στον τομέα της μηχανολογίας, «που είναι περισσότερο οι ρίζες μου», λέει ο κ. Νέμιτσας, για να δώσει το σκεπτικό της τελικής τους απόφασης, η σύζυγός του, Λούκη Νέμιτσα: «Καταλήξαμε στην ιατρική, διότι είδαμε ότι οι ιατρικές επιστήμες αφορούν πολύ κόσμο, έχουν περισσότερη απήχηση και ενδιαφέρουν πολύ περισσότερο κόσμο. Η ιατρική, είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη ζωή και την καθημερινότητά μας. Και έχουμε και πολύ διάσημους συμπατριώτες που δεν είναι γνωστοί στην Κύπρο, δεν τους γνωρίζει ο τόπος μας και δεν τους τιμά. Με το βραβείο αυτό φιλοδοξούμε να τους φέρουμε πιο κοντά στον τόπο τους».

Υπογραμμίζει, ακόμα, ότι το έργο των κριτών δεν είναι καθόλου εύκολο και εκφράζει τις ευχαριστίες της για την αποδοχή της πρότασής τους και την αφιλοκερή προσφορά τους.